

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadržni dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 71.

Sobota 30. avgusta 1930.

Leto V.

Nepoklicani, roke proč od strokovnih organizacij!

Kaj more biti ideal delavskih strokovnih organizacij.

Že zadnjič smo poudarili, da imajo delavske strokovne organizacije dve glavni nalogi: prvi: dvigniti socialni položaj delavstva in drugi: širiti med delavstvom splošno izobrazbo. To sta sumarično vzeto dve nalogi, ki pravzaprav nista marksistični in ne izrecno politični, nego je to specialni program delavstva, ki se more vršiti samo v tej obliki in samo v tem okviru, če hoče delavstvu koristiti. Vse to je jasno označeno v pravilih svobodnih strokovnih organizacij. Strokovne organizacije po pravilih tega delokroga ne smejo prekoračiti, če ga prekoračijo, tedaj jih kliče državna oblast na odgovornost. Oblika neodvisnih strokovnih organizacije je potemtakem dovršena formalno in idejno, ker sprejema vse delavstvo v svoje vrste, ki se strinjajo z njenimi cilji, neglede na vero, jezik itd. in za celo državo. Popolnejših strokovnih organizacij si pač ne moremo misliti v današnjih razmerah.

V »Jugoslovanu« z dne 27. t. m. filozofira nekdo o nekkih novih organizacijah. Med drugim pravi, da so se delavske organizacije preživele in da je treba ustvariti nekaj novega. Stvar je drugačna.

Neodvisne delavske strokovne organizacije se niso preživele. Res je le, da govore pri nas o njih ljudje, ki niso nikdar razumeli delavskega strokovnega gibanja in so zaradi tega podvrženi raznim vplivom iz meščanskih krogov. Zakaj pa povsod drugod delavske strokovne organizacije bolj napredujejo kakor pri nas. Zdi se nam, da zato, ker delajo zanje prepričani in značajni delavci. Ne značajni ljudje so pa vedno kupljivi in neznačajni tudi druge ljudi kupujejo. Mnogo so pa krive, da strokovne organizacije bolj ne napredujejo, tudi socialne razmere.

Zanimivo je zlasti, da dopisnik omenjenega lista pravi, da se bo v pravilih propagiralo državljansko zavest. To bi bila politična naloga in v ta namen bodo prej ali slej ustanovljene politične stranke. Sicer je tudi v sedanjih pravilih organizacij že določeno, da organizacija ne sme kršiti državljskih zakonov, kar tudi državni oblasti daje dovolj garancije.

Ne razumemo, zakaj bi se strokovne organizacije torej ne smele baviti izključno s svojim ožjim programom, po katerem lahko dela vsak delavec, ne da bi se dotikal drugih vprašanj, ki so morebiti zanj sporno vprašanje (vera, jezik itd).

Strokovne delavske organizacije v današnji obliki so ideal edinstvenosti v vsakem pogledu in so kot take edino zmožne, da stvarno in brez predsodkov vrše svoje naloge za delavstvo cele države.

Akcija nepoklicanih ljudi po našem zdravem razumu nima namena, dati delavskim organizacijam popolnejšo obliko, ampak le izpodkopati temelje organizacij in jim odvzeti zupanje od strani delavstva. To pa ne more biti v zmislu sedanjega stanja, ki pravi, da sme vsak po svoje in v zakoniti obliki predlagati želje na pristojnih mestih.

S tem je povedano vse, kar bi bilo povedati o »najnovejšem sullivanu«.

Napetost na Balkanu.

Naša država in sosedji. — Važna politična izjava.

V oficioznih poročilih inozemskih časopisov je te dni krožila važna izjava, ki pravi med drugim:

Napram Bolgarski, vodi naša država čakalno politiko. Mejna sporna vprašanja med državama so rešena, toda ni pa rešeno najtežje vprašanje, vprašanje notranje macedonske revolucionarne organizacije, kar dokazuje tudi poslednja angleška demarša v Sofiji. Naša vlada ne bo več skrižanih rok sprejemala krvava izzivanja makedonstvujočih, marveč bo najenergičneje zahtevala od Društva narodov, da intervenira proti onim rušilcem miru na Balkanu. Ali, če bi Društvo narodov ne interveniralo, bi mi dobili svobodne roke z ozirom na Bolgarsko.

Kar se tiče manifestacij za restavracijo Habsburžanov na Madžarskem

in v Avstriji, jih ne more nihče zabraniti, čeprav vznemirjajo javnost. Restavracija Habsburžanov bi pomenila flagrantno kršitev mirovnih pogodb in zato ima naša država, kakor tudi Mala antanta pravico, da po potrebi intervenira z oboroženo silo. Madžarski politiki so vendar toliko trezni, da se ne bodo spuščali v to avanturo, ki bi največ škodovala Madžarski. Naša vlada smatra, da je to vprašanje kljub stalnim manifestacijam vendar v praktični politiki neaktualno, kar pa ne izključuje opreznosti zaradi mogoče eventualnosti.

Ta izjava jugoslovanske vlade je v zvezi z bodočim zasedanjem Društva narodov, kjer se bo govorilo o teh problemih, ki se jih tiče neobičajno ostra izjava naše vlade.

Bivši političarji se složno posvetujejo.

Sestanek bivših voditeljev bivše Samostojne demokratske stranke in samostojnih kmetov. — Brzojavka predsedniku vlade iz Ljubljane.

V Ljubljani so se zbrali pod predsedstvom ministra dr. Shveglja javni delavci, ki so sklepali o organiziranem delu za ideje kraljevega manifesta. Brzojavko so podpisali naslednji gospodje: dr. Shvegel, dr. Kramer, Pucelj, dr. Puc, dr. Novačan, Prepeluh, Pipan, Zupančič, dr. Kukovec, Ribnikar, dr. Marušič, Tavčar in dr. Županič. — Poročilo, ki je izšlo v »Jugoslovanu«, imenuje to konferenco organizirano delo, kar pomeni pričetek nove stranke. Udeleženci konference so večinoma več ali manj sami bivši vodilni politiki samostoj-

ne demokratske stranke in kmetijcev. — To je znak konsolidacije.

Konferenca več prvakov bivše Radićeve stranke v Zagrebu.

Podpredsednik bivše hrvaške seljačke stranke Karl Kovačević je povabil v nedeljo, dne 24. t. m. petdeset svojih strankarskih pristašev, ki se strinjajo z državno vladno politiko. Govorili so o gospodarskih, prosvetnih in socialnih vprašanjih in o banjskih svetih. Sklenili so, da se še bolj zavzamejo za vladno politiko. Sklenili so tudi, da bodo v bodoče take sestanke večkrat prirejali.

Veleizdajniški proces v Trstu.

Italija dela isto politiko kot bivša Avstrija v boju proti Slovanom.

V Trstu se je pričel nov veleizdajniški proces proti 77 Slovincem in Hrvatim, ki so obtoženi skoro sto različnih deliktov. Sodnemu dvoru bo predsedoval general fašistične milice Cristina, ki je vodil že več podobnih procesov kot predsednik izrednih sodišč v zaščito države. Italijansko časopisje ga hvali kot izkušenega in energičnega sodnika.

Proces v italijanskih sodiščih se vrši tako, da so obtoženci zaprti v kletki v sodni dvorani. Ker je kletka premajhna, bodo obtožence delili v dve skupini, in sicer v krivce terorističnih dejanj in v krivce agitacije in širjenja slovenskega časopisja.

Nedvomno bo tudi v tem procesu mnogo smrtnih obsodb, ki so dejansko samo posledica grozovitega terorja in zatiranja narodnostne manjšine. Nešteto, vsaj nekaj tisoč žrtev je že padlo na Primorskem pod fašističnim režimom. Sedaj jih bodo sodili in obsodili 77. Za veliko javnost, za mednarodni svet, ne štejejo ti dogodki nič, dasi so v nebo kričeči dogodki in zločin proti svobodi in demokraciji.

Teror in krivice v Italiji, teror in krivice drugod, morda še več in huje!

Kam vodi najnovejša bestijalnost?

Finski fašizem proti socialnim demokratom.

Nasilja Lapovcev v občinah.

Na Finskem imajo »komunistično« čiščenje. Vsak dan odstavljajo »komunistične« občinske uradnike. Obrabljajo se pa Lapovci tudi proti socialnim demokratom. V kraju Ihalis so v mestnem občinskem svetu predlagali, da mora pet socialno-demokratskih odbornikov odstopiti. Ko vpraša predsednik, po katerem zakonu naj se občinske svetnike izključijo in zaradi česar, so odgovorili, da zakona za to ni treba; velja Lapovski zakon in mora biti izveden. To je silno pomemben izrastek fašizma, ki spada kvečjemu v srednji vek ali celo v dobo divjaštva. V interesu napredka človeštva je torej boj proti nesrečnemu fašizmu.

Madžarski socialisti za pravice naroda.

1. september dan demonstracij.

Madžarska socialnodemokratska stranka je po svojem vodstvu intervenirala pri ministru za notranje stvari, da sme članek, ki je izšel v »Nepzavi« in ga je spisal Ernest Garami z naslovom »Na plan na ceste« razširjati kot letak. Članek pozivlja na enodnevno stavko dne 1. septembra in k demonstraciji proti nezaposlenosti. Ministrstvo za notranje stvari je letak seveda prepovedalo, češ, da ni bilo izdano oblastveno dovoljenje za nameravane počestne demonstracije. Socialnodemokratski poslanec Peyer pa je izjavil že danes teden, da je delavstvo odločeno prepoved na vsak način primerno obiti.

Širite naš list!

Delavske zbornice in strokovne organizacije.

»Sl. N.« objavlja dne 25. t. m. naslednje poročilo:

Glede na odredbo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, da ne smejo biti uradniki Delavskih zbornic funkcionarji delavskih strokovnih organizacij, se je obrnila Delavska zbornica v Ljubljani s posebno vlogo na ministrstvo, v kateri prosi pojasnila, ali je razumeti pod besedo funkcionar sindikalne organizacije nameščena ali odbornika sindikalne organizacije.

Predsedstvo zbornic misli, da se hoče z rešenjem gospoda ministra za socialno politiko predvsem prepričati, da bi vršili nameščenci Delavske zbornice posle nameščencev sindikalnih organizacij.

Ker takih primerov pri ljubljanski Delavski zbornici ni, bi, če je to tolmačenje pravilno, ne bilo treba nikakih ukrepov od predsedstva in upravnega odbora Delavske zbornice.

Vloga nato navaja, kateri uradniki Delavske zbornice so funkcionarji sindikalnih organizacij ter poudarja, da sodelujejo uradniki zbornice v svojem prostem času v strokovnih organizacijah vseh pravcev, do česar imajo po § 35 zakona o zaščiti delavcev utemeljeno pravico.

To sodelovanje je v skladu tudi z določbo čl. 37 lit 7 zakona o zaščiti delavcev, ki določa, da morajo vzdrževati Delavske zbornice stalno zvezo s strokovnimi organizacijami. Če bi se pa hotelo vse to spremeniti, je treba vsekakor vpoštevati, da se je treba pri tem ozirati na zakonite in pogodbene odpovedne roke.

50 letnica ustanovitve nemške socialne demokracije.

Prvi tajni kongres v Wydenskem gradu v Švici.

Dne 20. avgusta 1880 se je vršil prvi tajni kongres socialne demokracije v gradu Wyden v ciriškem kantonu v Švici. Stranka je bila takrat še majhna in jo je železni kancler Bismarck podredil vojnemu pravu, to je, zanjo je veljalo izjemno stanje. Na kongresu so bili pravi delegati tajne organizacije, kjer so napravili obvezne sklepe za nadaljnje delovanje. Takrat sta se tudi ločili obe struji. Most in Hasselmann, ki sta bila za pučstovsko prevratno propagando na eni strani, na drugi strani pa pristaša parlamentarne demokracije. Stranka je proglasila tajni list »Sozialdemokrat« za svoje glasilo.

Število članov je naraščalo. Tajna organizacija je postala javna, ker je tako narasla, da ni mogla ostati tajna. Javne parlamentarne volitve, ki so bile takrat uvedene, so pakazale, da je »prepevedana« stranka velika.

Od udeležencev na tem kongresu, ki se je vršil pred petdesetimi leti, še žive: Edvard Bernstein, Karl Kautsky, Karl Ulrich in Karl Egon. Ti možje so bili med prvimi borci, zlasti poznamo iz socialistične literature Kautskega in Bernsteina, ki sta desetletja obravnavala teoretična vprašanja v spisih in knjigah.

V Kalkuti sta dva indijska nacionalistična študenta izvršila bombni atentat na policijskega ravnatelja. Ravnatelj in en študent sta mrtva, drugi atentator je ušel.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

31. avg. — 15. sept. 1930

Velika gospodarska in kulturna razstava.

Šumarstvo, lovstvo, lesna industrija in obrt. — Stroji in orodje za obdelovanje lesa. —

Prva drž. razstava lovskih prosv 31. avgusta 1930. — Misijonska etnološka razstava. — Pohišstvo. — Higijenska razstava. — Industrijski in obrtni izdelki itd. —

Ogromna razstava obsega 40.000² prostora. — 8. septembra 1930 nagradno tekmovanje slovenskih harmonikarjev. — Na železnici polovična vozina. Legitimacija Din 30. — Dobe se pri bankah, biljetarnah tujskoprometnih ustanov, trgovskih in strokovnih organizacijah ter vseh večjih postajnih blagajnah Dravske banovine.

Velike redukcije delavcev v tovarni za dušik

v Rušah. Četrtno delavcev bo odpuščenih. — Delavstva se je polastilo silno razburjenje.

Iz Ruš nam poročajo, da je vodstvo tovarne za dušik v torek, dne 26. t. m., odpovedalo službo 77 delavcem. Kot vzrok odpovedi navaja podjetje pomanjkanje naročil.

Obenem z odpovedjo je podjetje odpovedalo delavcem tudi stanovanja (zakaj neki bo prazna stanovanja rabilo? Op. ur.) in zahteva, da jih prizadeti morajo izprazniti do 1. oktobra t. l.

Kot smo informirani, bo podjetje v kratkem odpustilo še nadaljnih 70 delavcev.

Delavstva se je polastilo silno razburjenje.

Konferenca o Pan-evropi.

Zastopniki 15 evropskih držav se sestanejo.

Kakor smo že poročali, sklicuje francoska vlada na dan 8. septembra v Ženevo konferenco evropskih držav, na kateri bodo razpravljali o Briandovem načrtu glede Panevrope.

Povabilu se je odzvalo do 26. t. m. petnajst držav. Konferenca se bo vršila dva dni. Briand bo postavil tezo, da je mogoče rešiti evropsko gospodarsko krizo le potom evropske unije.

Število priglasiženih držav je še razmeroma majhno, vendar je vprašanje politično tako važno, da bo udeležba nedvomno precejšnja, čeprav gledajo nekatere države še vedno s pesimizmom na problem.

Tone Maček:

19

Ženin iz Amerike.

Krajčev oče jo je moral s silo odnesti nazaj v posteljo, kjer so jo privezali preko oedeje, da ni mogla vstati. Še dolgo je kričala in protestirala, zakaj jo ne pusti k — njemu.

Krajčev oče je kritično zmajeval z glavo:

»Stvar postaja resna. Zgleda, da je dobila pljučnico. V svoji vročici blede. Moraš na vsak način jutraj po zdravniku. Predvsem pa moramo paziti, da zopet ne uide in se ne prehladi. To bi bilo smrtonovarno.«

Sosed je šel zopet domov, ker mora drugi dan zgodaj v gozd po drva. Sosea pa je ostala za vsak slučaj pri Zagajki, ki ji je postlala na tleh. Tilka se je nekoliko pomirila, le zdaj pa zdaj je nemirno otepaval z rokama in klicala Toneta.

Drugo jutro je šla mati v Polzelo po zdravnika. Ta je prišel še predpoldne. Poslušal je, kako bje bolnici srce, prijel jo je za roko in otipal žilo, meril je njeno vročino.

»Ali je kje bila, da se je prehladila? Ali je kaj nenavadnega pojedla?«

Pravi vzroki palestinskih nemirov.

Gospodarski in socialni problemi vzrok nemirov. Izrabljanje vere v obrambo bogatih efendijev.

Evropsko časopisje popisuje palestinske nemire kot protisemitsko ali protizidovsko gibanje, kar pa v resnici ni. Arabci niso narod, ampak se le kot posamezni rodovi vedno vojujejo med seboj. V palestinskih sporih pa gre za čaščenje Omarjeve mošeje in zidu objokavanja. Utemeljitelji obeh so židi, laste si pa kot svoje svetinje tudi Arabci (muslimani). Spor se vrši le med Arabci v Jeruzalemu in bližnji okolici, ne zanimajo se pa za oboje oddaljenejši Arabci. To so torej povsem lokalni, dasi večkrat krvavi spori.

Palestinski nemiri imajo svoje vzroke v gospodarskih in socialnih problemih. V Palestini so imeli še do nedavna pravo suženjstvo. Felaki, kmetiški delavci, kmeti in večinoma analfabeti so Arabci. Tem Arabcem so gospodovali efendiji (neka vrsta arabske inteligence), ki so deloma študirali v inozemstvu, in narod popolnoma brez posesti; krvaveli in delali so za efendije in šejhe, dobivali za to pičlo hrano, stanovali z živino, konji in osli v hlevih. Izvršila se je pa izprememba. Prišli so v deželo Židje z evropsko civilizacijo. Felaki so jeli hoditi k njim na delo in naenkrat do-

bili denar za svoje delo, pa tudi sicer se je ravnalo z njimi kot ljudmi.

Efendijem ta preobrat ni ugajal, zato so nahujskali felake proti židom in muslimanski duhovnik mufti si je izmislil bajko, da hočejo Židje sveti zid objokavanja Arabcem uropati ter ustanoviti na mestu Omarjeve mošeje zopet židovski Salamonov tempelj. To sovraštvo zbuditi se je pa posrečilo arabskim fencalcem samo pri nekaterih rodovih.

Celotno gibanje ima torej v bistvu samo gospodarsko ozadje. Borba se vrši med židovskim modernim kapitalizmom in arabskim fevdalizmom, v kateri pridno sodeluje v najreakcionarnejšem zmislu arabsko duhovništvo ter podpira suženjstvo, ki je v interesu bogatih efendijev ali arabskih fevdalcev.

Palestina je bila nekdanjako kultivirana dežela. Muslimani in politična diktatura pa je zadušila razvoj in izpremenila Palestino skoro v puščavo, prebivalstvo pa zasužnjila. Moderni židovski kapitalizem, dasi je kapitalizem v pravem pomenu besede, utegne imeti vsaj to prednost, da palestinsko prebivalstvo kulturno zbudi in dvigne iz žalostne današnje letargije in verskega paganstva.

Slaba obramba lekarnarjev.

Lekarniški uslužbenci v obrambo prizadetih apotekarjev.

V dnevniku »Slovenec« od 21. avgusta 1930 objavil je odbor Saveza apotekarskih saradnikov v kraljevini Jugoslaviji, sekcija v Ljubljani, več ugotovitev k preiskavi zdravil, ki jih je po zaprosilu Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani izvršil kemični inštitut Ljubljanske univerze. (Članek je bil dostavljen tudi našemu uredništvu. Op. ur.)

Najprej moramo na kratko reproducirati vsebino in smisel objavljenega pojasnila.

Odbor Saveza apotekarskih saradnikov izvaja v glavnem sledeče:

»Ko so zvedeli za postopanje Okrožnega urada proti nekaterim lekarnarjem in čitali v »Slovencu« tudi izjavo g. drja. Mihe Kreka o tem, da obstoja pri uradu poseben oddelek, je vprašal Savez najprej Okrožni urad, kako more (!) Okrožni urad postopati, če nima v uradu nobenega diplomiranega uradnika.

Odgovor Okrožnega urada je Savez dobesedno priobčil. Okrožni urad je skušal pojasniti, da vrši ta oddelek le posle, ki ne zahtevajo nobene strokovne kvalifikacije. Okrožni urad namreč pravi: pri reviziji pravil izvrši urad le potrebna pripravljalna dela. Uradniki Okrožnega urada so pri sedanjih revizijah imeli le-to nalogo, da so dvignili v lekarni na uradov recept zdravila tako, da prizadeti lekarnar ni vedel, da bodo zdravila, ki jih bo ekspediral, v kemičnem inštitutu preiskana. Za ta posel — tako pravi Okrožni urad — diplomirani lekarnar ni absolutno potreben.

Nadaljna dolžnost uradnikov pa je še bila, da so v lekarni vzeta zdravila oddali kemičnemu inštitutu. Preiskavo, analizo zdravil pa je v vseh primerih izvršil kemični inštitut. Torej: strokovno delo; analizo zdravil je izvršil kemični inštitut Ljubljanske univerze.

Kljub takemu, jasnemu in stvarnemu pojasnilu pa je odbor napisal par ugotovitev, ki zahtevajo krepkega odgovora.

Prva ugotovitev, ki jo je zapisal odbor Saveza apotekarskih saradnikov, je: Okrožni urad hoče prikriti fiktivno poslovanje oddelka, ki je izvršil tehnične posle, ki so pri reviziji zdravil potrebni.

Ta prva ugotovitev pa je prisiljena in napačna. Dopolni Okrožnega urada sam je ovrgel to ugotovitev. Zapisano je namreč: Okrožni urad želi dati sekciji vsa pojasnila, ki bi bila za člane sekcije morda zanimiva.

Ker zanima sekcijo najbolj to, kako poslujejo v Okrožnem uradu brez diplomiranega apotekarja, tedaj bi mogli bistromni ljudje to brezpogojno ugotoviti in bi jim niti komisar urada niti urad sam ne mogel zakriti ali prikriti fiktivnega poslovanja.

Zakaj gospodje iz odbora sekcije niso znali dobiti tega pojasnila?

To je prvi nesmisel polemike, ki jo je načel Savez apotekarskih saradnikov.

Pa po vrsti dalje!

Savez apotekarskih saradnikov pravi, da je smel pred novim zakonom, torej pred 7. aprilom vršiti kemične analize le higijski zavod v Beogradu, po novem zakonu pa še neki drugi zavodi, med katerimi pa kemičnega inštituta Ljubljanske univerze ni, ko sekcija še konstatira, da nima kemični inštitut nobenega strokovnjaka, čigar mnenje bi moglo pred sodiščem držati, dovolijo gospodje od sekcije, da sme Okrožni urad privatno dajati zdravila v preiskavo komurkoli. Le merodajna strokovnjaška mnenja smejo pa izdajati po zakonu določeni faktorji.

Od te druge ugotovitve je to dovolj! Da, Okrožnemu uradu je na prosto dano, komu naroči preiskavo zdravil.

No, in Okrožni urad je naročil analizo pri kemičnem inštitutu Ljubljanske univerze.

Dejstva sama so postavila to drugo ugotovitev Saveza apotekarskih saradnikov na glavo. Sodišča po prostem prevdaru ocenjajo dokazni material.

In, deslej je sodišča smatrala, da je svedočba o analizi, na kateri stoji ime profesorja dr. Maksa Samca krepak dokaz za pravilno ali nepravilno postopanje lekarnarja.

Ta napad na kemični inštitut je vsaj nepremišljen, če ne predrzn. Ljudje, kaj smatrate predstojnika kemičnega inštituta za takega puhloglavca, da bo prevzel neko analizo, kateri ni kos? Kaj menite, da si bo profesor dr. Samec na ljubo Okrožnemu uradu umazal svoj svetovni sloves in spravil v nevarnost svoje avtoritativno ime.

Baš avtoriteta gospoda predstojnika je najbolj oster nož, ob katerega je zadela ekspedicija zdravil. Teža noža pa taki izbruhi ne bodo skrhali.

Tretjo ugotovitev Saveza apotekarskih saradnikov o nekvalificiranem postopanju Okrožnega urada, češ, da se generelno sumiči lekarnarski stan — polagamo mirno v stran. Okrožni urad in stanovska organizacija lekarnarjev bosta našla pravilno rešitev sama in to najboljšo, če se ne bosta posluževala slabih advokatov in ne bosta upoštevala nepremišljenih advokatskih zagovorov, kakor ga je klasično napiral Savez apotekarskih saradnikov.

Stvarna je zadnja ugotovitev. Pri banki upravi naj se nastavi apotekarski inšpektor. Dobro in prav je to. Tudi to, da naj Okrožni urad namesti vsaj enega diplomiranega apotekarja, ni nesmiselna. Seveda pod enim pogojem: če bo vršil Okrožni urad one posle, ki jih vrši danes apotekarsko odelenje v Osrednjem uradu. Dotlej pa Okrožni urad take moči ne potrebuje. Vsaj ni apotekar diplomiral, da bo apotekarja lovil. Kakor se je izkazalo, znajo nediplomirani neapotekarji dobro, kar predobro nastaviti past, da se vjame oni apotekar, ki ekspedira pogrešno, pa bodisi to že iz malomarnosti ali pa z goljufivim namenom.

Savez misli, da bi nameščeni apotekar potem sam vršil kemične analize. V primeru nerednosti pa o tem obvestil apotekarskega inšpektorja. Stavimo glavo, da bi gospodje iz odbora, kot samostojno lekarnarji, takoj odklonili izjavo nameščenega apotekarja, kakor hitro bi bil le eden rezultat za nje neugoden. Takole bi zagodli: Analiza nastavljenega apotekarja je figo vredna! Nastavljeni apotekar mora zaradi krhka ugotoviti napake.

Dalje pa bi izvid nameščenega lekarnarja pri sodišču ne bil tako priznan, kot pa izvid univerzitetnega inštituta.

Gre pa za to: Kazenskega postopanja proti brezvestnemu lekarnarju se ne da izločiti. Za ta primer je treba, da izvrši preiskavo strokovnjak, ki ni vezan na Okrožni urad in ni od njega odvisen.

Pa tudi v administrativnem postopanju bo tudi še bodoče analiza kemičnega inštituta dobro zalegla. Boljše kot pa analiza nameščenega apotekarja.

Obširno smo odgovorili na izjavo Saveza apotekarskih saradnikov. Pravimo: napačna in nepravilna je. Germij lekarnarjev ne rabi advokata. Čemu se Savez apotekarskih saradnikov za to ponuja? Naloga njegova je druga. Naj varuje koristi svojih članov. Koristi njihovih članov pa niso bile v tej aferi zadete.

Savez bi boljše storil, če bi stopil v akcijo le, kakor hitro bi bili prizadeti intresni članstva. Teh pa se — kolikor smo čitali v časopisju — ni nihče dotaknil. (Pač pa se je neki mariborski lekarnar pred sodiščem izgovarjal na svojo pomočnika. Op. ur.) Po vsej izjavi bi lahko povrnili sodil, da so se v pripravi slabo izkazali apotekarski saradniki.

Na konec pa moramo reagirati še na peti Saveznega odbora. Ta peti se glasi: za presojo nerednosti naj bo pristojna le Apotekarska komora in politična oblast. Na

nimi, pristrženimi brki. Izgledal je tako možat in »nobel«, da bi težko uganil, da je to tisti Tone, ki je pred tremi leti zapustil Polzelo z zelenim telovnikom in krivčki za klobukom.

Med tem je Tilka prestajala hudo bolezensko krizo. Včasih je divjala, kričala in bila krog sebe, potem pa je zopet cele ure ležala kakor mrtva, edino neenakomerno dihanje je izdajalo, da živi. Mati in sosed sta izmenoma prečuli cele noči ob njeni postelji. Privezovale sta ji poparjeno bezgovo in orehovo listje na prsi, strgali sta rdečo peso in ji dajali piti njen sok, kuhali sta ji razne čaje, zdravila pa, ki jih je zdravnik predpisal so ležala nedotaknjena na oknu. Tilka jih ni marala jemati, ženski jo pa nista silili z njimi, ker sta imeli več zaupanja v domača zdravila. Le s težavo sta jo pripravili, da je tu in tam popila par žlic mleka z raztepenim jajcem.

In začelo se ji je boljšati. Peti dan je postalo njeno dihanje enakomernejše in za par ur jo je objel miren spanec, po katerem je pojedla krožnik na mleku kuhanega zdroba. Morala jo je pa mati z žlico pitati, ker sama ni kazala prav nobenega zanimanja do jedi in ne do okolice. Mati je vzela poslano sliko Toneta in ji jo

je oprezno prinesla pred oči. Tilka je zrla mimo slike v strop, kakor da je ne vidi. Ženo je objela nova skrb in spomnila se je zdravnikovih besed:

»Moj Bog, samo tega ne. Bilo bi prestrašno.«

Upala je še vedno, da se bo s popolnim telesnim ozdravljenjem vrnila tudi njena duševnost zopet v življenje. Vsak dan je skrbno opazovala izraz njenega obraza, njene kretnje, njeno nerazumljivo govorjenje. Bilo je vse tako čudno. Po noči ni bilo več treba vso noč bedeti pri nji, samo luč je morala pustiti goreti, ker se je Tilka teme strašno bala. Tu in tam je mati vstala, da pogleda, če se ni razgalila, da se zopet ne prehladi. Sosea ni več prihajala ponoči, prišla pa je vsak dan pogledat in nasvetovat to in ono. Prinesla je pasje masti za mazanje po prsih, belega medu od ajdovega cvetja za čaj, domačega vina, v katerem so bile namočene sivke za obkladke in raznih drugih stvari.

»Ti, če ne pride kmalu k pameti, pošlji po tisto žensko v Bočno, da jo zagovori. Če pa to ne bo pomagalo, jo moraš pa na pomlad peljati na Tallyjsko v Marija Clausette, kjer sveti menih izganja hudobnega duha iz obsedenih ljudi.«

neki sodni razpravi je trdil — kar sem napisal tudi v Delavski Politiki — obtoženi apotekar, da se Apotekarska komora nima časa pečati s takimi tapalijami, nad katerimi je vsa javnost ostrmela. Kaj gospodje iz odbora Saveza apotekarskih saradnika ne vedo, da disciplinarno sodišče Apotekarskih komora ne posluje? Oziroma, da že leto in več čakajo kupi prijav na svojo rešitev.

Morda ne bi škodovalo, če bi Savez apotekarskih saradnika tam poizkusil srečo s svojo pripravo. Morda se bo potem komu vendar zasvetilo v glavi, da bi afer po sodiških ne bilo, če bi bilo disciplinarno sodišče po vsakem prestopku krepko zarezalo. Petlet Saveza apotekarskih saradnika je zato ob nepravem času in v napačni zvezi objavljen.

L. J.

Doma in po svetu.

Predsednik vlade P. Živković in direktor »Jutra« dr. A. Kramar. Dnevnik »Jutro« je obhajalo te dni desetletnico obstoja. Ob tej priliki je predsednik vlade P. Živković govoril z direktorjem »Jutra« dr. Albertom Kramarjem. Živković je povdaril stališče vlade, omenil nove zastave, ki jih dobi vojska ter pohvalil prebivalstvo dravske banovine. Čestital je tudi »Jutru« k desetletnici rekoč, da se nadeja, da bo »Jutro« tudi v bodoče z drugimi listi gojilo ideje državnega edinstva.

Delavci umirajo gladu. Danes teden je na mostu, ki veže Reko in Sušak, nenadoma umrl delavec Dragotin Zalar. Mož je bil bolehen in stradal je, ker ni dobil dela. Hotel je poiskati zaslužek na Sušaku, toda na mostu ga je prehitela smrt. Sodno-zdravniško so ugotovili, da je umrl od glada.

Rojaki iz Francije in Nemčije. V torek je dospela skupina rojakov izseljencev iz Francije v domovino, in sicer okoli 500. Nadalje dospe danes okoli 250 rojakov iz Westfalske na obisk v domovino. Skoro sami delavci in njih rodbine, ki si morajo iskati kruh v inozemstvu. Mnogo jih je med njimi, ki prebivajo že mnogo let v inozemstvu.

Državne železnice imajo prebitok. Pred kratkim je bila objavljena bilanca naših železnic, za katere se mnogo let ni vedelo točno, ali delajo z dobičkom ali z izgubo. Sedaj pa je kontrola dohodkov objavila dohodke iz proračunskega leta 1929-30. Proračun za to leto je znašal Din 2 milijardi 543 milijonov, dohodki pa Din 3.007.664.116. Prebitok je tedaj znašal 464.6 milijona dinarjev. Ta uspeh ni slab in bilo bi tedaj več kot upravičeno, da bi se končno vendar enkrat delavcem izplačalo razlike od plač, ki jih uprava istim dolguje že sedem let in znašajo bogatelo 15 milijonov dinarjev. Med delavci se zadnje čase nič drugega ne govori kot o tem, kdaj dobijo razlike, saj so bili računani že pred pol letom predloženi, sedaj pa to zavlačevanje. Tudi v tem oziru je potreben red.

Tragedija iz ljubosumnosti v Zagrebu. V predmestju Trešnjevki živi 75 letni Bolgar Ratkov že 40 let. Njegova žena je stara šele 35 let. Nedavno jo je zalotil v objemu nekega Rusa, kar ga je tako raztogotilo, da ji je s kuhinjskim nožem razparal trebuh.

Bavarski socijalni demokrati sestavljajo vlado. Po vladni krizi na Bavarskem je deželnozborski predsednik ponudil socijalnim demokratom, ki so mandat sprejeli, ker ni nobena druga stranka v stanju zaenkrat prevzeti vlado.

Nemška vlada je prepovedala državnemu uradništvu biti član ekstremno nacionalističnih organizacij. Te dni je bil iz službe odpuščen vladni inšpektor Hasse, ki je kljub prepovedi še vedno deloval za narodno-socijalistično stranko.

Enotna fronta španskih republikancev. Eden izmed voditeljev španskega republikanskega pokreta, Marcelino Domingo, ki se sedaj nahaja v Parizu, je izjavil zastopniku lista »New-York Herald«, da so imeli španski republikanci pred tednom v San Sebastianu sejo, na kateri je bilo sklenjeno, ustanoviti tajne revolucionarne odbore v svrhu organizacije revolucije v Španiji s ciljem vreči kralja in proglasiti republiko.

Oton Habsburški pri bikoborbah. Časopisje poroča, da so vesti, po katerih bi nameraval Oto Habsburški priti na Ogrsko, neutemeljene, ker se nahaja slejkoprej v Lequeitio pri svoji materi. Prošli teden se je pa mudil na Španskem, kjer je v Bil-

bao prisostvoval več bikoborbam. Takole krvava vzgoja je kajpada zelo primerna za bodočega vladarja.

Čehi za delavsko olimpijado. Čehoslovaška delavska telovadna in športna zveza priredi 14. sept. propagandni dan z geslom: »Za II. delavsko olimpijado na Dunaju 1931. l.« Ta dan se bodo po vseh krajih čehoslovaške republike vršili obhodi, nogometne tekme, javne telovadbe in lahkoatletske tekme.

Tudi ameriške ribe pri glavi smrdijo. Glasom poročil iz New Yorka, so tamkaj uvedli disciplinsko postopanje proti newyorškim sodnikom. Republikanska stranka pa zahteva, naj bi se to postopanje raztegnilo tudi na popularnega newyorškega župana Walkerja, češ, da je njegovo poslovanje preveč združeno z njegovimi osebnimi interesi.

Uporna Indija. V severozapadnem delu Indije, v neki vasi med Bannu in Kohatom, so priredili nacionalisti velik shod. Večji oddelek angleške posadke je prišel, da shod razžene. Vodja domačinov, neki mohamedanec, je izjavil, da so njegovi ljudje pripravljene se udati in mirno se raziti. »Vojaki so se odpravili na odhod. Naenkrat so jih pa Indijci iz neke zasede obisali s krogli. Poveljnik in osem vojakov je bilo na mestu ubitih, deset pa ranjenih. Ostali so napravili protinapad in ubili 32 domačinov, 14 so jih ranili in 50 vjeli. Istočasno je bilo v okolici več angleških oficirjev v avtomobilih obstreljevanih. Tudi v Kurumu, blizu afganske meje, se je vršil boj z vstaji, ki so s svojimi ranjenci zbežali preko meje.

S francoskim štrajkom se je okoristil. Francoske tekstilne tovarne, katerih delavci so pred kratkim štrajkali, so imele v Parizu posebnega zastopnika za svoje proizvode, ki je imel veliko blaga v zalogi. Radi štrajka se je tekstilno blago precej podražilo in zastopnik je hitel razprodajati in denar zapravljati. V par dneh je vso zalogo razprodal za približno pol milijona frankov, ki jih je ravno tako hitro zapravil v pariških nočnih lokalih. Pri svoji aretaciji je imel še samo 20 sonov.

Smrt angleškega astronoma Turnerja. Slovečega angleškega astronoma Turnerja je na kongresu v Stockholmu zadela kap. Turner je imel stolico za astronomijo na univerzi v Oxfordu. Bil je rojen l. 1861 in je bil profesor astronomije na prej omenjeni univerzi že od l. 1893. Leta 1922 je bil imenovan za predsednika seismološke sekcije mednarodne geofizične unije v Rimu. Njegova odlična dela so: »Moderna astronomija«, »Astronomična odkritja«, »Veliki zvezdni atlas« in »Pot v vsemir«.

Pravi vladarji sveta. Ameriški poslanik v Berlinu, Guerard, je objavil listo 59 denarnih kraljev Amerike. Med njimi ni razen zakladnega tajnika Mellona, niti eden ameriški državnik, tudi Hoover ne. Iz tega je razvidno, da državniki ne vodijo lastne politike, temveč, da so samo pomočniki denarnih mogotcev, ki iz svojih zatišij obvladujejo politiko cellega sveta. Na imenovani listi je na prvem mestu kot najbogatejši človek na svetu 93 letni John Rockefeller, petrolejski kralj. Sledijo mu, po premoženjskem redu, finančni magnat Morgan, kralj avtomobilov Ford, državni zakladni tajnik Mellon, jeklarski kralj Schwab, kralj dinamita Dupont, avtomobilski industrijec Raskop, filmska magnata Zukor in Warner, Owen Young, Guggenheim in časopisni kralji Hearst, Boward itd.

Novi slučaj otroškega hrbtničnega ohromenja v Nemčiji. V Berlinu

Če se lasje svetijo kot svila

Poljska kmetiška konferenca.

Ljubosumje vzrok udeležbe.

Konferenca za konferenco se vrše. Sinajska, sedaj varšavska, ki se je udeležuje osem držav: Poljska, Rumunija, Čehoslovaška, Jugoslavija, Bolgarija, Madžarska, Latvijska in Estonska. V glavnem gre za borbo proti konkurenci. Izločiti hočejo medsebojno konkurenco, to je, skleniti dogovore, ki omogočijo čim dražje razpečavati poljedelske pridelke. V koliko bo ta konferenca, ki ima izrazit kmetiški (razredni) značaj, koristila celoti, je vprašanje. Konferenca ne predstavlja skupnih interesov Evrope.

se je pojavil nov slučaj te bolezni pri nekem 25 letnem moškem. V južni Nemčiji beležijo 15 novih obolenj, med temi 8 v Karlsruhe. Vse javne prireditve so do nadaljnjega prepovedane.

Berlin dobi mestno centralno kurjavo. V berlinskih mestnih delih Charlottenburg in Steglitz je že dalj časa v uporabi centralna kurjava, s katero se kurijo vse hiše dotičnih mestnih četrti iz ene skupne mestne kurilnice. Toplota se dovaja v priložne hiše po daljnovodnih ceveh, kakor plin. Sedaj se bavi mestna uprava za načrti, da uvede centralno kurjavo za celo mesto, iz ene skupne velike centralne kurilnice, kjer bi se poleg drugega kuriva sežigale tudi vse mestne smeti. Realiziranje projekta bi stalo 27 milijonov mark. Vsekakor so praktični tile Nemci.

V Lučanah je avstrijska žandarmerija aretirala posestnika Simona Mazerja, ki je svojo dekle Marijo Straus, ki je bila od njega noseča, v bližnjem gozdu ubil in njeno truplo zavlekel v ribnik.

Tunnel pod Semmeringom. V Avstriji razpravljajo o predlogu, naj bi se napravil tunnel pod Semmeringom, ki bi bil dolg 7 do 9 km, s čemur bi se sedanja proga skrajšala za kakih 65 km, t. j. za dobro uro. Razen tega bi bili obratni stroški manjši letno za okoli 30 milijonov Din. Toda ta ideja, ki baje ni nova, ampak tako stara kot je železnica sama, ima sicer mnogo zagovornikov in tudi mnogo nasprotnikov. Tudi uprava zveznih železnic se nahaja med njimi nasprotniki, ker pravi, da dobiček ne bi kril izgube, ker bi delo tega predora stalo 50 do 60 milijonov šilingov, prihranek pa bi znašal letno okrog 4 milijone, s čemur bi se ne

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanju, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih uporabijo prihodnjic. — Uprava.

Ali si že član »Cankarjeve družbe«? Poskrbi, da bodo tudi Tvoji prijatelji postali naročniki. Za 20 Din dobite štiri lepe knjige.

Jesenski sejem v Ljubljani.

Ljubljanski jesenski sejem. Naši gozdovi so naše največje zakladnice, kjer so shranjeni ogromni zakladi, samo najti in dvigniti jih moramo. Koliko ljudi živi pri nas od gozdarstva. Denar prejemo posestniki gozdov, delavci, ki sekajo les, vozniki, industrijci, nadalje delavci na žagah, lesni trgovci in obrtniki. Dolga zlata veriga ki se prične v gozdu, se vije preko pojočih žag ob šumečih potokih, skozi vase, tja do mesta. Baš na naši letošnji šumarski in lovski razstavi na ljubljanskem velesajmu, ki se vrši od 31. avgusta do 15. septembra, bomo imeli priliko videti vsa bogastva gozda, kakor tudi način, kako se te zaklade dviga. Šumarji bodo prikazali pravilno gojenje gozda. Poleg kakih 150 vrst leza bodo prikazane zanimive igre prirode, ki se pojavijo večkrat na drevju prav tako, kakor na drugih bitjih in imajo pri človeku žal nepregledne zle posledice. Prikazano bo, kako se les spravlja in vsi najmodernejši pripomočki. Lesni industrijci bodo prikazali ves potek obrata. Na razstavi bodo razstavljeni tudi najrazličnejši produkti, o katerih le redkokdo ve, da so iz lesa, da so bili zasnovani v gozdu. Največja tozadevna atrakcija bodo gotovo nogavice iz svile, pridobljene iz lesa.

Higijenska razstava. V okvirju jesenske velesajmske prireditve od 31. avgusta do 15. septembra priredi Državni higijenski zavod v Ljubljani II. del znamenite higijenske razstave »Človek, mati, dete«, katere I. del je že vzbudil ob jubilejnem ljubljanskem velesajmu tolikanj zanimanja in občudovanja. Poleg te razstave bo prireditve obsegala še šumarstvo in lovstvo, gozdno industrijo in obrt, poljstvo, misijonarstvo, radio ter industrijo in obrt vobče. Polvična železniška vožnja dovoljena. Legitimacija stane Din 30. Dobi se pri večjih denarnih zavodih, v biljetarnah »Putnika«, strokovnih organizacijah in pri blagajnah večjih železniških postaj dravske banovine.

krilo niti obrestovanje. Tudi hotelirji so nasprotni temu načrtu, čeravno obstoja obenem projekt, da bi se sedanjo progo spremenilo v avtocesto. Res je sicer, da država ne bi imela direktnega dobička, vendar pa bi imela posredni dobiček; neposredni dobiček pa bi imeli potniki, ki

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

**NAROČA SE /
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22**

bi na denarju in času pridobili. Sicer pa se mora Avstrijcem priznati, da so precej inicijativni, ko se lotevajo vseh problemov, od elektrifikacije železnic do asfaltiranja cest, zgradbe številnih električnih central in gigantnih projektov alpskih cest. V inicijativah pa vsekakor prednjači dunajska mestna uprava, ki je v najtežjih časih izvršila vprav ogromno investicijskih del, zlasti stanovanjske hiše, in s tem dala dober zgled ne le državi, ampak vsemu svetu.

Med čehoslovaškimi vojaškimi manevri se je podrl provizoričen most čez reko Gran pri Novoselen, ravno ko je korakal čez njega oddelek vojakov. 40 vojakov je padlo v zelo naraslo reko. Posrečilo se je vse rešiti. Od mostovega tramovja je bilo 25 vojakov deloma težko ranjenih, ki so jih prepeljali v vojaško bolnico v Bratislavo.

Vas bodo prestavili. Pri vasi Vitov na Moravskem gradijo novo električno centralo na vodni pogon. V to svrhu bodo reko zajezili z visokim jezom in bo cela dolina pod vodo. Tam stoji tudi vas Vitov, ki bo pogreznjena v vodo. Radi tega bo država zgradila vaščanom v višji legi novo vas, kamor se bodo morali preseliti.

Marijino sliko, ki joče, so odkrili v Bukarešti v stanovanju neke vdove in desetstotič so začeli romati k tej vdovi, da vidijo čudež. Strokovnjaki so ugotovili, da je slika visela na solncu in so se od vročine začele oljnate barve topiti in polzeti po obličju, česar pa ljudstvo noče verjeti.

Ljubček v omari. Na Dunaju sta bila te dni neka žena in njen ljubček vsak na tri dni zapora obsojena. Nekega dne se je soproj nenadoma vrnil zvečer domov. Čudno se mu je zdelo, da je moral precej dolgo čakati, predno mu je prišla žena odpret in ga je potem sprejela vsa v zadregi. Ko sta šla k počitku, žena ni mogla zaspati in je končno vstala. Mož se je napravil kakor da spi. Žena je po prstih šla k omari in jo odprla in v tem hipu je smuknila iz nje moška postava in zginila skozi vrata. Mož je ženo seveda tožil, ni pa še zadovoljen z obsodbo, in zahteva ločitev zakona.

Od osinega pika umrla. V Buchkirchnu pri Welsu je neka kmečka dekla srkala med, v katerem je ticala osa, ki jo je pičila v grlu. Komaj je še povedala svoji gospodinjki, kaj se ji je zgodilo, ker ji je začelo grlo takoj hudo otekati. Čez četrte ure se je zadušila z velikimi mukami, ne da bi ji bilo mogoče pomagati.

Nadure za ljubezensko službo. V mestnem muzeju v Kasselu je imel muzejski upravitelj s postrežnico ljubezensko razmerje. Da bi pa ne bile njene usluge zastoj, ji je za vsak večer, kadar mu je bila na uslugo, zaračunal nadure, ki jih je mestna blagajna tudi redno izplačevala. Ker se je to le prevečkrat ponavljalo, je mestni revizor postal pozoren in je nekega večera šel gledat, kako delo opravlja postrežnica pozno v noč. Našel jo je v objemu upravitelja, njena metla in cunja za prah je pa počivala v shrambi. Oba sta bila takoj odpuščena.

Ljubljana.

Vpisovanje na tehniški srednji šoli, na vseh delovodskih in strokovno-obrtnih šolah v Ljubljani se bo za prve letnike vršilo od ponedeljka 1. do petka 5. septembra, za ostale letnike v torek 9. septembra. Redni pouk se bo pričel v sredo 10. septembra. Razen običajnih vpisnih prispevkov mora plačati vsak učenec za zdravstveni fond za zaščito učencev po 20 Din. Te takse so pa oproščeni oni učenci, ki prinesejo predpisano ubožno izpričevalo.

Ljudski kino Vič-Glince otvarja sezono s krasnim ljubavnim filmom **Bele noči**, v gl. vlogi Ramon Navarro in Revee Adoree, soboto 30 avg. ob 8. zvečer ter nedeljo 31. avgusta ob 4., 6. in 8. uri zvečer.

Maribor.

Zopet bo 30 strank deložiranih? Lastnik tekstilne tovarne Braun namerava bivše konjske hleve v dragonski vojašnici izprazniti, ker jih rabi v tovarniške svrhe. S tem bo 30 družin zopet brez strehe. Kam z njimi? Pod mostom ni več prostora, a tudi tam ljudje na jesen ne bodo mogli ostati. Ali ni to najhujši kontrast:

pod mostom nepopisna beda, pravi pekel, nad mostom pa luksuzni bar, z napol golimi plesalkami, kjer se zapravljajo tisoči na en sam večer... Zadnjič je neki pater v frančiškanski cerkvi pridigal o veliki revščini in apeliral na dobra srca, naj se spomnijo svoje krščanske dolžnosti in naj hišni posestniki ne deložirajo strank. Ne verjamem, da bi bile njegove besede vsaj enega hišnega posestnika toliko ganile, da bi vzel v svoje stanovanje enega deložiranca izpod mosta zastoj, ali vsaj za ceno, ki bi jo mogel zmagati. Tu ne pomagajo samo lepe besede, potrebna so drugačna sredstva, ki bi se jih tudi gospodje, ki pridigujejo ljubezen do bližnjega, lahko poslužili.

»Meljski dvorec« že stoji! Zadnjič smo opisali poslopje, katerega zgraditev je bila sklenjena v seji mestnega občinskega sveta z dne 5. 8. 1930. Zgraditi bi se bila sicer morala baraka, mislim na slično barako kot so bile one vojaške, ki so bile solidno zgrajene in znotraj po potrebi pregrajene na manjše oddelke. To pa, kar sedaj stoji v Melju tik za vojašnicami pa ni baraka, ampak nekaka lopa ali če hočete šupa, ki ima streho in stene, brez vsakih pregrad in tudi brez poda. Razen tega je vse silno površno skupaj zbito, da se povsod sveti skozi, tako da bodo brezstanovanjci na slabšem kot so pod mostom, kjer imajo saj dobro streho. Ljudje si hodijo ogledovat ta najnovejši tip stanovanj mariborske mestne občine. Vsak se čudi in maje z glavo, češ, vendar bi bili morali nekaj boljšega napraviti. Hudomušneži pa so že krstili to novo vilo za — »Meljski dvorec.«

Uvedba celodnevni kopalni kart od 1. septembra. Ker so s 1. septembrom dnevi že znatno krajši in oзраče hladnejše, se v številni s 1. septembrom uvede v kopalnišću na Mariborskem otoku celodnevna kopalna tura. Izkaznice kupljene dopoldne veljajo celi dan.

Začetek šolskega leta na osnovnih šolah. Vpisovanje na vseh osnovnih šolah se vrši 1. in 2. septembra od 8.

do 12. ure. Šolarska sv. maša bode 3. septembra. Redni pouk pa se začne 4. septembra. Novinci naj predložijo pri vpisu izpisek iz krstne knjige, domovnico in izkaz o cepl. koz. Letošnji novinci so podvržni osemletni šolski obveznosti z ozirom na določbe zakona o narodnih šolah. Ako bi se pravočasno ne vpisali, bodo morali v dosego osemletnega šolanja obiskovati šolo do 15. ozir. 16. starostnega leta. Radi evidence se morajo zglasti vsi šoloobvezni učenci najprej v svoji matični šoli in nato še le na šoli, katero hočejo dejansko pohajati. —

Upravitelj osnovnih šol v Mariboru.

Na deški meščanski šoli je glavno vpisovanje v vseh razrede v ponedeljek, dne 1. septembra, in v torek, dne 2. septembra, vselej od 8. do 12. ure. Učenci se naj pri vpisovanju izkažejo z običajnimi dokumenti. Vsak učenec plača pri vpisu 20 Din v fond za zdravstveno zaščito dijakov. Šolska maša je v četrtek, dne 4. septembra, ob 9. uri. Učenci se zberejo na šolskem dvorišču do 3/4 na 9. uro. Pričetek pouka je v petek, dne 5. septembra ob 8. uri.

Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Stomškovem trgu 6: v A-razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B-razredu Din 12.30, v C-razredu Din 14.30. Priglašajte se!

Rajhenburg.

Konj v tunelu. Te dni je mesar Tratnik v Rajhenburgu pasel svojega konja-dirkača v bližini rudniške železnice proti Senovem. Ko je privozil vlak, se je konj splasil in je zbežal v tunel, kjer ga je vlak dohitel in mu globoko prerezal vrat. Ranjeni konj je še priteklo do Leskovškovega dvorišča, kjer je poginil.

„Priatelj prirode“.

Podružnica »Priatelj prirode«, Maribor. V nedeljo, dne 31. avgusta, zlet k slapu Lobnice in k Arehu. Odhod od glavnega koldvora ob 5.40 do Ruš. Vozna cena Din 5.50. Vodi Brosche.

Izredno nizke cene! Največja zaloga plošč! Popravila vseh instrumentov!

Toornica glasbil
MEINEL & HEROLD
Prodajalna: Trg Svobode
Maribor.

GRAŠKI VELESEJEM

od 30. avgusta do 7. septembra 1930
Vinska in sad-jarska razstava
od 30. avg. do 7. sept. 1930

Splošna blagovna razstava. Veliki zabavni park.

Velesejske legitimacije prodaja glavno zastopstvo Graškega velesejma: Bančna poslovavnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25; vse potovalne pisarne, kakor tudi vsi denarni zavodi. Sejmska legitimacija velja kot avstrijski vizum, vsled česar obiskovalec sejma ne potrebuje posebnega vizuma. Obiskovalci velesejma uživajo na jugoslovanskih, kakor tudi avstrijskih železnicah 25% popust. Dalje dobi vsak obiskovalec 4 brezplačne vstopnice za Joaneum, Neues Museum, Landeszeughaus in Volkskundemuseum ter 25% popust v vseh gledališčih proti predložitvi sejmske izkaznice.

Velesejska legitimacija stane samo 20 Din.

Pristopajte k
ŠTAJERSKI HRANILNICI IN POSOJILNICI

Delež po D. 100-
Člane sprejema
začasno Ljudska
tiskarna, Sodna
ulica št. 20 -.

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z. o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost, da bo član te delavske zadruge.

Veletrgovina igrač in galanterije

F. König, Celje

USTANOVLJENO LETA 1885

Velika izbira otroških vozičkov, usnjenih izdelkov, kovčegov, ročnih torbic, gramofonov, radio materialja i. t. d. po najnižjih cenah.

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA

„DELAVSKI DOM“

V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 7% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 prodajalne, 2 v Trbovljah, 1 v Senovu pri Rajhenburgu. Član te zadruge lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino, delež znaša 50 D, vpisnina 2-50 D

NAČELSTVO.

Knjigoveznico

Ljudske tiskarne v Mariboru toplo priporočamo vsakomur!

Veže trgovske knjige, revije, knjige za zasebnike, knjižnice itd. po zmerni ceni in v lepi ter solidni izpeljavi!

Maribor, Sodna ulica 20